

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadási évben átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Félévre — 8 "

Kaliban kézben tartva:
 Egész évre — 20 kor.
 Félévre — 10 "

Világos postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Félévre — 12 "

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszajáró
 vagy megmondó nem vállalunk.

Működésének és hirdetések s
 kiadóhivatalának intéseiről

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 23.

A téglaszin lobogó alatt.

Csanád megyében, *Kis-Iratoson* bandériummal fogadtak egy népbolondításra leküldött pesti mesterlegényt. A *torontál-bogárosiak* pláne négyesfogaton faluztatnak egy közibük tévedt vörös kravátlis távszónokot, akit aztán később a főszo- gabiró lefűlelt és kitessekelt a járásából. A budapesti *Wörner-gépgyár* igazgatói inasok szüleit körlevélben a nemes hiva- tású katolikus tanoncz-otthonok felkara- lására buzdították. A *Vas- és Fémmun- kások Szaklapja* a cégnek ezen huma- nus felhívására kérdezetlenül és fogadat- lanul — a legdurvábban felelt. *Székes- Fejérvárott*, a szerencsétlen véget ért Simli Mariska pap nélkül történt elteme- tése alkalmából, nyomtatott értesítést bo- csátott ki a szociáldemokrata pártszer- vezet, amelyben azt a meglepő kijelentést tette, hogy minden esetben, amikor a papok bármi oknál fogva megtagadják a temetést, a munkásvezérek szívesen el- végezik. *Csongrád-Mindszenten* az egész községi képviselő testületet az újjászerve- zett szociáldemokraták embereiből ala- kitották meg. A torontálmegyei *Bótos* községben egy öblös torku vándorapos- tol a legnagyobb komolysággal azt hir- dette, hogy a papoknak ma-holnap majd az utcasarkokon kell prédikálniuk. Ilyen- kor azonban tényezőznök is szabad s amit összeszednek, abból aztán meg is

élhetnek, ha tudnak. Ha nem, hát az az ő bajuk. Ugyancsak Torontálban, *Szerb- Htebén*, a szociáldemokrata gyűlés be- tiltása miatt zendülés támadt a faluban, amelyet katonasággal kellett lecsilla- pitani. *Talpas* aradmegyei községben föllázították az oláhokat, akik betör- tek a község házára, honnan az elől- járáságnak el kellett menekülnie, hogy föl ne konczolják. *Győrött* a karácsonyi ünnepek alatt egy kőmives legény meg- zavarta a prédikációt s a templomban a szociáldemokráciát éltette. A vesz- prémmegyei *Bakony-Nánán* a vörösek összetörték-zuztak mindent a templomban, a papot erőszakkal eltávolították az ol- tár mellől, a híveket pedig kiűzték az Isten házából. És, hogy végre *Bihar* me- gyére térjünk, e lapok hasábjain az el- mult esztendőben nem egyszer olvashat- tunk a megye területén folyó izgatások- ról s azok okairól. Ilyen izgatások okoz- ták a *dobresti* véres lázadást is. Demeg- említette lapunk azt is, hogy Bihar vár- megye 498 községe között ma már alig akad kettő, amelyben nemcsak elvéve egy-két szociálistával, de határozott szo- cziáldemokrata szervezetekkel is ne ta- lálkozunk.

Nagyjából ezek azok a minden poé- zis nélkül való, helyenkint vérrel öntöz- zött, riktó vadvirágok, amelyek az utóbbi hetek folyamán, az ország különböző ré- szeinek mérges dudvaín fakadtak. Kár, hogy akik magjukat elhintették, időközön- kint koszorut nem kötnek belőlük. Oda kellene tűzniök a téglaszin lobogó fölé,

ugy illenék körülhordozniok toborzásra szerte-szét az országban, hogy virágáról, gyümölcséről ismerjék meg mindenütt a fát.

Ezek az itt érintett magvetők, igazab- ban konkolyhintők, akik a koszorukö- tésre bürük és zsebük jól felfogott érdekében sohasem fognak vállalkozni, — azok a minősített népámitók, akiket Berlinben, a német birodalmi gyűlésen Stocker kép- viselő minap a *plebejus-osztály komé- diásainak* nevezett el, ami találó elne- vezése a nép filléreiből élő véres száju demagógoknak nemzetre és nemzetiségre tekintet nélkül.

Az alsóbb rétegek lelketlen, haszon- leső félrevezetése, a népámitás és nép- lázítás a gyülekezési jog és szólássza- badság bitortlásával a téglaszin lobogó ugynevezett népgyűlésein jelentkezik leg- hatványozottabb és legveszedelmesebb mértékben. Ilyen csődületeket a negye- dik rend vigéczei mostanában ország- szerte produkálnak derüre-borura. Még a békességet hozó szent karácsonyt is végigkáromkodták. Így többek közt *Nagy- Szalontán, Pécsen, Aradon, Csongrá- don, Szegváron* és, amint e lapok ol- vasóinak zöme előtt legjobban ismeretes, *Nagyváradon* is összecsdítették félre- vezetett embereiket az ünnepek alatt.

A furfangos, cinikus erőszak rend- szerének nem rég letűnt, sutytyomban pedig még egyre kisértő idejéből jól tudjuk, milyen égbekiáltó törvénytíprá- sokra vezet a közkormányzat oly ér- telmű kezelése, hogy: a jog a hatalom.

A „TISZÁNTUL” TARCZÁJA.

A nóta vége.

Írta: Szabó Ilona.

Nagyon fáj a fejem. Ott ültem az ablak- nál s ép egy levelet vettem be a postástól. Abban a pillanatban nyílt az ajtó és hirtel- len erős légvonal rohant keresztül a szobán. Olyan erővel és olyan sebesen, hogy majd kitett az ablakon, gorombán fájó fejemmel együtt.

Egyik lányismerősöm jött. Az unatkozó lányok közül egy. Epp úgy borult a nyakamba, mint az előbbi légáramlat. Mikor már csaknem megfojtott, beledobta magát a diván szögletébe. Egymásra rakta a lábait és fűtőre csu- csorította szájacskáját. Nem tudta fejét meg- támasztani divatos biberkalapjától, ledobta egy székre, de leesett. Nem szeretem a rendetlen- séget, hát felvettem. Szerettem volna ugyan, ha ő görbiti meg kissé karsu derekát, de nem

szoktam udvariatlankodni. Ha ezek az unat- kózó lányok megpróbálnák magukat ren- dhez szoktatni és otthonukat rendben tartani, bizony Isten, kevesebbet unatkoznának.

Egy pikáns kuplé közepéből fűtőrésze- gett. Tagadhatlanul jól illett a szép kis képé- hez, no de nem való. Hamarosan észre is tért.

— Pardon öreg, te nem szereted — mondta és olyat ásitott, mint egy ház. Ez már nem állott jól neki. Különbö- sen nincs olyan szép arc, mit az ásitás el ne csúfítana. Szép hölgyeim ne unatkozzanak, mert az unatkozás váltja ki az emberből a leghatalmasabb ási- tásokat.

— Csak legalább cigarettád volna — idegeskedett. Cigaretta? Sajnos, evvel nem szolgálhatok. Talán szivart? — a papám sziv- varskatulyájából.

Megkínáltam cukorral.

— No ez édes kárpótlás — mondta s vigan rágicsálta plombos fogaival, a fogorvos malmára hajtó bonbonokat.

— Nagyszerű vagy te öreg! — szólt egy- másra rakott lábait hintáztatva. — A nőemán- czipáció vitéz bajnoka, körülzánczolva előité- letekkel, légy üdvözölve! és nem restelt föl- állani, hogy e szavait csinos pukkedlivel ki- sérje. — En például cigarettával is tudok kínálni.

Csak ez? Megint cigarettá? Csalódtam. Azt hittem, második mondata egy pár okos gondolatot vált ki belőlünk, de a cigarettá- jával ennek is befucscsolt. Oh, füstért nem ér- demes vitába kezdeni. Különösen nem, ilyen konokul fájó koponyával. Ugyis füstbe menne, mint az ő cigarettája.

Furcsa is ez a leánynépség. Azt hiszi, ha elkezd cigarettázni, meg fűtőlő, legbiztosab- ban ő tolja előre a nők ügyének diadalszeke- réit. Pedig! . . . Hisz a tulzás minden téren ferde és neveltséges. Amely komoly törekvést felületes, szeles tulzók neveltségessé tesznek, meglasztják haladásában, de nem állítják meg. Előre meg éppen nem viszik. Ugy látjuk eze- ket a nőemanczipáció körül, mint a katoná-

12 havi részletfizetés mellett
 létesít villamos bevezetéseket csillárokkal
 együtt az

Elektrotechnikai vállalat

Nagyváradon, Kossuth Lajos-utca 11. (Füchl-ház.)

Telefonszám: 509.

Ertjük is a *parlament igazi ellenzéke-*nek heves tiltakozását a gyülekezési jognak és szólásszabadságnak a régi rendszer célzataival legujabban tervbe vett bármily korlátozása ellen. A gyülekezési jogot és a szólásszabadságot megnyirbálni nem lehet és nem szabad.

Kivánatosnak tartjuk azonban ezek előrebocsátása után, éppen a küzdelmes idők nehéz munkájával kivívott és nemzedékről-nemzedékre féltő gondal örízett alkotmányos közkinccsek megbecsülése érdekében, hogy ezekkel a jogokkal a nemzetközi forradalmárok vissza ne élhessenek. Csak hogy idevonatkozólag nincsen szükség kétszínű miniszteri *rendeletekre*, amelyek nem is annyira a népbolondítók és nemzetiségi izgatók munkáját kívánják korlátozni, mint inkább a kormánynak kellemetlen ellenzéki kritikát akarják a főszolgabírói és jegyzői önkénynek alárendelni és esetleg a gyülekezés jogának, valamint a tisztességes szólás szabadságnak nyilvánvaló sérelmével elnyomni! A szocialista izgatásokkal szemben a gyülekezési jog teljes épségben tartásával egyszerűen arra van szükség, hogy az illetékes közigazgatási hatóságok *ezeket a lelkiismeretlen kolomposokat* rombolásokban megakadályozzák s törvényellenes, osztályellenes izgatásaikat ne tűrjék.

A hatóságok ne az országgyűlési képviselőket boszantassák a csendőrökkel, mint, ahogy legutóbb *Ugrán* és *Dunaszerdahelyen* is történt, hanem azt tegyék lehetetlenné, hogy a népbolondítók a gyülekezési jog és szólásszabadság örve alatt a lelkeket, a társadalmat és az egész országot — pusztán ingyenélésük minél fényesebb biztosítása végett — fenekestül felforgassák. Akik kötelességet nem akarnak ismerni, azok nem hivatkozhatnak jogokra. A népgyűlések éppen nem arra valók, hogy ott a proletárok filléreim hizott herék káromol-

ják az örök isteni törvényt és pellengére állítsák magyar hazánkat, nemzeti létünket — az alkotmány palástja mögé rejtőzve. Erre nincs jog, nincsen szabadság. *Nagyon csodálkozunk azért, hogy ilyen irányú népcsoportokat hatóságaink még a keresztény vallás sátoros ünnepein is engedélyezhetnek!*

Más alkalmakkor még csak lehetne szó arról, hogy miről is beszélhetnek a jól fizetett apostolok, ilyen szent időben azonban egyáltalán szóba sem volna szabad jönnie ünneprontásuknak.

Ilyennek képzeljük mi a téglaszin lobogó alatt folyó népámitás közvetlen ellenakcióját a közigazgatás részéről. Sokkal messzebb menő eredményű volna azonban a közvetett ellenakció, amely nem a kitörni készülő szocializmus elnyomásában, hanem az elégtelenség megelőzésében, a gazdasági és erkölcsi bajok orvoslásában, — *a jó és igazságos közigazgatásban* állana. Ettől a közigazgatástól azonban manap még igen messze járunk. A központban is, ahol most *Bokányi* és *Mezősi* munkásvezérekkel anketézik a főminiszter, aki rendeletekkel szigorítaná meg a gyülekezési jogot, a periferiakon is, ahol legutóbb a szegvári gyűlésen *Mezősi Vilmost* és szánandó rabszolgáit a *községi jegyző* hivatalos hatósági üdvözléssel fogadta.

Minél szerencsétlenebb viszonyok között tengődik azonban közigazgatásunk, annál több, nehezebb munka várakozik a *katholikus társadalomra* és itt első sorban *papságunkra* a szocialis téren. Nemcsak lent, de fönt is. Az alsópapság belefárad sokszor a küzdelembe s ha fent hasonló ügybuzgalmat nem tapasztal, nem egyszer elkedvetlenül vonul földre. All ez a világi középosztályal szemben a világi arisztokráciára nézve is. Minden rétegnek tennie kell, amíg nem késő, senki se mentegétozzék azzal, hogy az ő talaja nem alkalmas. Fel kell szán-

tani, be kell vetni, csak úgy lehet majd egyszer aratást remélni.

Milyen szép számmal alakultak az elmúlt évben a *keresztény munkásegylete-*k egymásután! És milyen serényen dolgoznak! De még ez nem minden. Ott a *kalocsai érsek* keresztény szocialis cselekedete. 900 katasztrális holdat 1000 négyszögöles parcellákban adott bérbe a *kalocsai keresztény munkás-egyesület* tagjainak, igen kedvező feltételek mellett. Ott a *győri püspök* példája, aki 750 hold erdőt, 420 hold szántóföldet adott el minden más ajánlkozó mellőzésével, falusi kisgazdáknak. És jóval szerényebb munkakörben is lehet eredményesen munkálkodni, csak mindenki tegye meg a magáét.

Czikkünk elején a rombolás szomorú munkáját mutattuk be. Most az érem másik oldala került sorra. Nem tagadjuk, a keresztény szocialis szervezkedés, a mely későn indult meg, ma még kevesebbet tud alkotni, mint a mennyit a szocialdemokrata pusztítás lerombol. Ez azonban ne csüggyessen, hanem inkább sarkaljon bennünket erőnk gyarapítására. Ha a közigazgatás sokszor, vagy sokhelyütt rosszakaratu, máskor és másutt megügyetlen, a katolikus társadalom minden munkása annál jobban, kétszeres erővel dolgozzék. A katolikus anyaszentegyház már sokkal nehezebb napokat látott. Alios iam vidit ventos! És a hogy Combes Franciaországban hiába fon ostort a kordákból, éppenugy sikertelen lesz az egyház ellen az izléstelen téglaszin lobogó küzdelme is.

De bármédig és bármerre hurcolják is szerteszt e hazában, — Szent István országának, míg él és áll, minden igaz magyar ember szemében és szívében egy nemzeti zászlaja marad mindenkor és ez: a háromszínű züz Máriás lobogó.

Dr. Helvey Lajos.

zene körül futkározó bolondokat. Tetszik nekik a hang, aztán szaladnak utána. A nőemancipáció már is legyőzte az előítéleteket, már biztos mesgyét vágott magának, melyen cél tudatosan, komolyan igyekszik előre, de valóságos diadalt csak akkor fog aratni, ha mindannyian komoly küzdők és törekvők, egymást átértve, mint e y szivdobbanás együtt éreznék: ha az eszmét végkép azonosítják nőiességükkel. Es semmit, mi a nőesség rovására menne, nem tesznek. Hogy kiválói, magasan kiemelkedni tudjanak a futkározók tarka seregéből erősen, tömören, szilárdan, mint mély völgynek elszórt, apró zsupfódeles házikói fölött a fenséges sziklaorom! Most még sokan a futóbolondok után itélik el mindannyiát, magát az eszmét, kik az árkot keresztül ugorva, a szép jelige kürtölésével, csupa unalomból, férfimajmolással szórakoznak. No de lesz még ünnep a világon! . . .

Ilyenformákat gondoltam, úgy lehet. Azonban az is meglehet, hogy ki is mondtam, amit gondoltam. Mindenesetre gondolhattam volna

TELEFON 525.

TELEFON 525.

Első nagyvárad bádigos iparosok
Villany- és légszeszvilágítási
felszerelési vállalata

Fő-utca, Bazár-épület. (Szinház oldalon).

mást is. Beszélni pedig beszélhettem volna okosabbat is — hiába. De ha az embernek úgy fáj a feje s vendége van, akármit is, de muszáj mondani. Pedig hiába nem szeretek semmit se tenni. Hiszen olyan sok a dolgom . . . Na de hogy a vendégem találja valahogy magát! Tulajdonképp mulattatni kellene.

Mulattatni? Ugy vettem észre, mulatott is, mert nevetett és odaugrott hozzám és megszorongatta a halántékomat. Fáj!

— Te mathuzsálemi koponya te! — mondta. — Hiszesz ebben? Azaz elérni reméled? Na csak készítsétek a puha széket az unokáimnak!

Sebesen beszélt. Majd hogy nem értettem meg hamarjában. Hát persze, én hittem is, reméltem is, szeretni azonban, úgy vettem ki, ő szeretett. Mert unokákról beszélt. Hiszen még ha szeret, az csak megjárja, az szép, de legalább ne unalomból szeretne.

A mai lányok unalomból flörtölnek, unalomból mennek férjhez és asszony korukban

unalomból tartják az udvarlókat. Hogy lehet egy életen át unatkozni?

Az én kislányom kihajította az ablakon az üres bonbonos dobozokat, éppen egy kis fiuorrára esett. Ha az véletlenül krumpli, a kis fiu orra meg üveg, eltört volna. De a kis fiu úgy is bőgött. Ő meg nevetett. Két perc múlva befordult az ablaktól és ásitott. Seb- tében elsorolta: milyen színházi bluzokat varratott s milyen korcsolyázó kosztümöt. Legutóbb kiült mellette a színházba s mily kedves udvarlóra tett szert a parázs ismeret- ségben. Biztosan még a jégen is hasznát veszi. Mit is akar ez a nyomorult idő? Abszurd dolog. Még ilyenkor se lehessen korcsolyázni. Aztán a bálruha mekkora gondot okoz. Vaj- jon milyen legyen? Szép és pazar minden- esetre. Egy állandó lovagot kéne fogni vele. Oh, unalmas az élet, buta unalmas! — dologtalan kis keze megint a száját takarta el.

— Te, — ragadta meg kezemet hirtelen — hallottad micsoda ostoba szerencséje van a nagyorru mamzellak?

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget misze- rint a legjutányosabb árak mellett elvállalunk

szellőztetési berendezéseket

a legnagyobb pontosság és jótállás mellett. Ugyisintén minden igényeknek megfelelő és különböző alaku **villany- és légszesz csillárokat, ivlámpákat, világító testeket** és ipari célokra alkalmas **elektromotorokat, szellőztetőket és felszerelési czikkeket** raktáron tartunk és szállítunk. Meg- lévő légszesz- és petroleum-lámpákat villanyos világításra jutányosan átalakítunk. Költségvetéseket és felvételeket kötelezettség nélkül díjmentesen eszözlünk.

elektromos világítás, erőátviteli és

Képviselőválasztás Nagy-Kikindán.

Zichy Vladimir gróf tegnap tartotta programbeszédét Nagy-Kikindán a Kada-féle nagyvendéglő udvarán mintegy kétezer választó, köztük a város intelligenciája jelenlétében. A pártelnök üdvözlése után a polgárság köréből egy jó módú szerb gazda szólalt fel és örömeinek adott kifejezést, hogy Zichy Vladimir a képviselőjelöltséget elvállalta, ezután Zichy lépett a szószerke s lendületes szavakban magyar és német nyelven fejtette ki programját. Utánna Markovics szerkesztő ismételte a programbeszédet szerb nyelven, amire a szerb nyelvű választók egyrésze a Zichy-párt-hoz való csatlakozást jelentette ki. Ezek után dr. Lendl Adolf élén a falvakból összesereglett német választók, akik körülbelül kétszázán voltak jelen és mind Apponyi gróf régi hívei, szintén bejelentették, hogy Zichy Vladimir gróft támogatják.

Este Zichy gróf Fernbach Péter és Lendl képviselők kíséretében több kikindai polgártól kísérve Nagytószögére rándult ki, ahol a tiszteletére rendezett bálon résztvett. A hangulat igen lelkes, megválasztása valószínű. A magyar és német nyelvűek ugyyszólván kivétel nélkül, a szerbek egy része Zichy hívének vallja magát.

A választás január 26-án lesz, a mely időig Zichy a kerületben tartózkodik és a községekben tesz látogatást.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 23.

Elnök: Feilitzsch Arthur.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után.

Elnök bemutatja a beérkezett irományokat. Napirendre az ujonczjavaslat tárgyalása van kitűzve.

Polonyi Géza: Sággy beszédére személyes kérdésben szólok fel. Ezután fejtegeti, hogy osztrák részről Magyarország gazdasági ügyébe újabb és újabb beavatkozások történnek. Azt mondja, meg van győződve, hogy ez ellen egyértelműleg a ház minden oldalán tiltakozni fognak. (Ugy van! a szélsőbalon.) Derschatta beszédjére áttérve megjegyzi, hogy az 1867. XII. t.-cz. közshadsereg nem ismer, hanem csakis közös védelmet, a melynek csakis vezérlete, vezénylete és belsejerveze egységes, a közshadsereg szót csak újabban használják. Még Apponyi elmélete sem felel meg a 67-iki törvénynek.

Buzáth Ferencz: De a miniszterelnöké igen ugy-e?

Polonyi: Dehogyan is, soh se mondtam. — Ezek alapján azután a Derschatta javaslatának abszurditását bizonyítja. A miniszterelnök azt mondta, hogy az osztrákok beszélhetnek amit akarnak, a mi dolgunkba nem avatkozhatnak. Csak hogy ez a dolog a delegációban történt, a mely a törvény értelmében csak közös ügyet tárgyalhat. De a felségjog nem közös ügy. Az a határozati javaslat különben csak akkor fog érvényre emelkedni, ha nunczium alakjában közlik a Reichsrathal. De nem fogják ezt tenni, mert ők maguk is érzik, hogy veszedelmes volna a hadseregről mint felségjogról lemondani egy határozatban. Ez tehát demonstráció volt. (Helyeslés a szélsőbalon.) A felségjog olyan jog, melyhez a magyar törvényhozáson kívül sem Derschattának, sem másnak egyáltalán semmi köze. Hogy pedig a vezényleti és szolgálati nyelv nincs benne a felségjogokban, azt bizonyítja az 1790-ben hozott törvény, a melyet II. József germanizáló visszavonása után s a melyben ki van mondva, hogy semmiféle idegen nyelven Magyarország ügyeit vezetni nem szabad.

Azt kérdi Apponyitól és Tiszától, hogy ha igaz az, hogy a vezényleti és szolgálati nyelv a felségjogokról szóló XI. §. alapján van megoldva, akkor mi köze hozzá Pitreichnek és hogy mer beavatkozni az osztrák delegáció.

Kaas Ivor báró: Apponyit ne kérdezze, csak Tiszát!

Polonyi: Mit akar Kaas Ivor br.? Apponyit megvédelmezni? Szükségtelen, megvédi ő magát. Polonyi azután folytatja s kijelenti, hogy a felségjognak miképi gyakorlásához sem Pitreichnek, sem Goluchovskynak, sem az osz-

trák delegációnak semmi köze sincs s kérdezi, hogy 36 éven keresztül mi jogon szóltak hozzá. Azonban sokkal fontosabb dolgokról is szól. Azt mondja, hogy Pitreich beszédére azt lehet mondani: nem ért hozzá, hiszen katona. Ez a sajnós körülmény is meg lehetne változtatandó, ha a közös hadügyminiszteri szék nem katonával lenne betöltve, akire rá lehet fogni, hogy közjogi nyilatkozatokhoz nem ért. Azt mondja, hogy a hadügyminiszternek olyan hatásköre nincs, hogy az a katonai oktatás tekintetében rendelkezessen. A hadügyminiszternek egy bécsi lapban megjelent rendeletét olvassa fel, melyben osztrák, illetőleg »monarchie-sprache«-ról van szó. A rendelet a magyar hadseregről meg sem emlékezik, csak német és nem német vezényszórról beszél. Már pedig szerinte magyar hadseregnek csak olyan tisztjei lehetnek, kik magyarul tudnak. Tiltakozik a törvénytelen rendelet ellen, melyben még csak meg sincs említve a magyar nyelv tudásának szükségessége. (Helyeslés balról.)

5 perc szünet.

Szünet után

Polonyi Géza: Azokról az okokról beszél, melyek arra készítik a Kossuth-pártot, hogy leszereljen.

Madarász József: Kár volt.

Polonyi Géza: Ez nézet dolga.

Madarász József: No én nem helyeslem.

Polonyi Géza: Azután Sággyval polemizál majd rátér Rakovszky beszédére. (Féltájtások a néppárton. Zaj.) A tiszt-letreméltó néppárt . . .

Abaffy Odön: No most gyanusítani fog!

Polonyi: Rakovszky azt mondta, hogy újra precizozni kell a 67. törvényt, tehát magyarítani akarja. En azonban azt mondom, hogy a törvényt nem kell magyarítani. Kérdi, benne van-e a Rakovszky programjában a magyar nyelv.

Zhoray Miklós: Az én véleményem szerint benne van.

Polonyi: Hát akkor mikor Héderváry nemzetellenes nyilatkozatot tett és leszavazták, az egész házzal szemközt miért volt Rakovszky azok közt, akik mellette szavaztak. (Zaj a néppárton, tetszés jobbon.)

Polonyi azután a Kossuth-párt eljárását védelmezi a Szederkényi és Ugron-párt zajos közbeszólásai közt.

Nem tudtam, honnan tudtam volna. De ő elmondta, még pedig nagyon mérgesen. A nagyorru mamzell különben derék, kedves és tartalmas agyvelejű lány volt. Hiba ha volt benne, mindössze a nagy orra lehetett. Ami nem is volt nagy, csak épp egy kissé nagyobb a mienknél. Es most, ha nem is tizennyolc éves korában, megcsinálta azt a bizonyos jó parthit.

E felett bosszankodott az én kis vendégem. En örültem rajta. Már amennyire örülni lehet azon, ha egy leány igába hajlja a fejét. Eladja függetlenségét, szabadságát szavalaki kénye kedvének teszi ki magát. Szó sincs róla, szép dolog ez nagyon, vannak szép oldalai is, de bármily szépen játszik is végig a kis komédiát, nincs-e benne mindig a tragédia? Különben az élet elejétől végig egy nagy tragikomédia . . . Reformálni kellene a házasságot, ha lehetne magát az emberi természet, tán elviselhetőbbek lennének a házasság rabillatve rózsalánczai. Es csak az erős egészséges emberpárok-nak kellene egyesülni, a csenevész, férges elemet ki kellene zárni a paradicsomból. A jövő küzdelmeinek nem emberszámról, hanem emberanyagra, hatalmas erejű, szívós masszára lesz szű sége.

— Ohó, — mondta az én kis unatkozóm — csak hogy a fiatalág, akármily fizikummal bír, megkövetel magának mindent, mit a föld megadhat. A csenevész s a terebélyes dus fa is gyümölcsözök. Korlátozni nem szabad semmit a földön . . . Engem nem annyira a szerencséje bosszant nagyorru mamzellnek, hanem az, hogy ilyen vén korába éri. Mi most kezdünk bele-

menni a vénleányságba, ő már abból is kivé-
nült és most jut eszébe férjhez menni. Nem jobban élvezhette volna fiatalon? Nekem se kell a táncz, mulatság ugy harminczéves koromban, mint most. Addig szép minden, míg fiatalok vagyunk! Nem igaz?

De még milyen igaz! Hanem nem lehet mindenkinek egyformán. S ez baj! Rosszul van ez a világ berendezve. Föl kéne forgatni egy kicsit . . . De nini, ez már szoczializmus. Ejh mit, harcoljunk a tőke ellen!

Csak gondoltam magamba mindezt, nem mondtam hangosan, utóvégre nem muszáj az embernek mindent másnak az orrára kötni. Még ha az a tulajdon édes barátunk is, ki fájós fejfel filozófálásra kényszeríti az embert.

Lelkesen beszélt a férjhezmenés előnyösségéről. Majdnem csodálkoztam. Szesélyes kis dáma volt, hát ugy vettem be, ahogy adta magát. Még nemrégiben is a legnagyobb ostobaságnak ezt tartotta és ma! . . . észrevettem rajta, hogy szivesen kitolonczolná véglegesen előbbeni elveit. Sajnáltam rettentő unatkozásában, hogy így ellene vall önmagának. Aki unatkozik, legelőbb is megunja és szegre akasztja ez elveit.

— Látom — fejezte be szónoklatát — jobb ugy. Legalább megment a vénleányságtól. Aztán meg: a nóta vége ugyis egy. Vagy előbb, vagy utóbb. Ott van mamzell, vénségére megy bele. Már akkor jobb fiatalon.

Minden vén s — velem együtt — véntülni készülő leány érdekében nem hagyhattam ilyen-olyan sehogyse hangon szólani »mirőlünk«. »Legalább megment a vénleányságtól«. Nem is

rossz. Mintha az valami borzasztó nagy veszedelem volna. Az évek száma nem hozza a vénleányságot. A léleknek, a kedélynek elfásulása, elsavanyodása hozza. Tizennyolcz évvel is lehet vénleány lenni. Ellenben negyvenen túl is fiatal az, kinek szive érintetlen, ép, kedélye üde, friss, szelleme tevékeny. »Mi« fiatalok maradunk öregségünkben is.

Aztán segitettem a leszerelésben. Hadd rakja le az elveit, ha unja. Szépen, meggyőzően mondtam neki:

— Tudod fiam, mit gondoltam? Eredjférfjhez Gondolkoztam kissé Gondolom, meghánytorgatta fejében az ajánlatot. Azután rámnézett s nagy komolysággal, meggyőződtően felelt:

— Tulajdonképpen nagy igazságod van! — és hozzátette elgondolkozva: — Hátha nem unom majd ugy az életet.

Nemsokára elment. Vidáman, frissen. Fényes volt a szeme, mikor búcsuzott. Uj volt a gondolat, tetszett neki. Mint kisebbrendű forgószél ölelt körül.

— Ma édes bonbonokat adtál. Ha mindig ilyeneket adnál, tán leszoknám a cigarettáról. Felbontottam a levelet. Egy másik leány másodéves egyetemi hallgató, tudatta eljegyzését egy tanársegéddel.

Hát menjetek lányok. Arravaiók vagytok. Es legyen sok gyereketek, hogy ne unatkozzatok. A sok gyerek elkergeti az unalmat, meg az udvarlót.

Maholnap magam maradok. De sebaj. Látom: a nóta vége ugyis egy.

Nagyon fáj a fejem. Es az ablaknál ültem . . .

A debreczeni Szent Vincze-egyesület.

Csendben, de annál áldásosabban működnek az egész világon a Szent Vincze-egyesületek.

A debreczeni Szent Vincze-egyesület már nyolcz év óta gyakorolja a keresztény felebaráti szeretet szent művét. Az egyesület most megjelent évi jelentéséből fogalmat szerezhettek arról a nagyarányú jótékonyaságról, amelyet ez az egyesület kifejt. Ez a munka tiszteletet érdemel, mert áldásos és gyakorlati.

A jelentésből közöljük a következő érdekesebb adatokat:

Az elmúlt évben 9816 kor. 70 fillért fordított az egyesület Debreczen szegényeinek gyámolítására, fennállásának nyolcz éve alatt pedig 33878 kor. 21 fillért. Ezt nem lehet kicsinyelni. És hogyan eszközölte e segélyezést? Valláskülönbség nélkül.

Azután van ebben a segélyezésben valami gyakorlati mód, mely által még a lehetősége is ki van zárva a visszaélésnek. Ez a jótékony egyesület nem ad pénzt szegényeknek. Pénz helyett kenyert, húst, fát, lisztet és tejet ad nekik, ha rongyosak, felruházzák őket, ha betegek, díjtalan orvosi segélyben és ingyenes gyógyszerben részesíti. Szóval ez a jótékony egyesület egészen azon a módon vezetetik, a melyen csak sok jó, áldást terjeszhet.

Az évi jelentésből helyén valónak látjuk kiemelni a vagyoni mérleget, az egyesület múlt évi jótékonyaságát és jöltevéit. Összes bevétel volt: 14,962 kor. 64 fillér. Összes kiadás: 9,816 kor. 94 fillér, s így pénzmaradvány az 1903. év végén 5145 kor. 70 fillér, mely a folyó évre bevételeztetett.

Segélyezésben részesült 142 család, 408 gyermekkel és 43 magános. Ezek közül: róm. kath. volt 62 család 168 gyermekkel és 25 magános; gör. kath. volt 7 család 23 gyermekkel és 2 magános; helv. hitv. volt 66 család 200 gyermekkel és 15 magános; ág. hitv. volt 5 család 11 gyermekkel és 1 magános; izraelita volt 2 család 6 gyermekkel.

Ezek között kiosztatott 3305 és fél kgr. hus; 12,339 kgr. kenyér; 6,247 kgr. liszt; 62,990 kgr. tűzifa; 9,349 liter tej 82 darab ruha és 28 pár cipő. Ingyen orvosoltatott 134 beteg, kiknek gyógyszerre 188 k 12 f.-be került. Ezenkívül az állandóan segélyezett 408 gyermek közül 160 karácsony estéjén teljesen újonnan felruházott. Ruhájukat a Svetits-zárda tisztelendő nővérei és kedves növendékei maguk varrták.

A segélyezésre fordított összeg tetemes részét a múlt évi pénzmaradványon és alapítványokon kívül a templomi sz. Antal persely szolgáltatotta, de voltak más jólelkű adakozók is.

A politika helyzetéről.

Fővárosi tudósítónk kormánypárti politikai körökből a következő értesülést szerezte a politikai helyzetéről:

A parlamenti helyzet szanálására irányuló különböző tervek között igen sok kényes természetű is van, mint pl. az a híresztelés mintha O felsége Tisza miniszterelnöknek a legmesszebbmenő intézkedések megtételére a felhatalmazást megtagadta volna, vagyis helyesebben mondva — korlátozó rendelkezéseket adott volna.

Már első tekintetre is látszik, hogy ily természetű beavatkozása a felségnek a magyar politikai életbe a mesék világába tartozik, mert hiszen a parlamenti obstrukció megszüntetése oly eszközökkel, a melyek nem mindenben alkotmányosak, *sohasem vételett* tervbe.

Amennyiben a házszabályokkal való visszaélés megszüntetése — mivel a veszélyek feltüntetése a küzdő ellenzékkel egyáltalán eredményre nem vezet — nem volna elég hatályos, akkor már minden alkotmány tisztelő ember előtt világos, hogy a kormánynak

semmi más módja nem marad, mint a *Ház feloszlásával* a nemzet itéletét kérni ki.

A Ház feloszlása azonban még ezen utolsó esetben sem következhetik be hamarább, mint hogy a delegációk működésüket elvégezték, mert hiszen a kormány könnyen hibáztatható, tiktikai okokból nem fogja a közzs ügyek terén is az ex-lex állapotot előidézni. A helyzet az itteni parlamenti körök véleménye szerint, oly nagyban mérgesedett el, hogy a *Ház feloszlása bizonyosra veendő*.

A Ház feloszlása után az új helyzetre vonatkozólag általános a nézet, hogy a nemzet komolysága, kijózanodása és a katonai szempontból kétségtelenül nagy vívmányok megbecsülése, oly eredményeket fog teremteni, mely a kibontakozás útjait önként jelöli ki.

Nemcsak a mostani obstrukció megszüntetése, de egy jövő hasonló parlamenti küzdelem keletkezésének megakadályozása kétségtelen, hogy a házszabályok gyökeres átalakításával volna legkönnyebben elérhető, ez a kérdés azonban azért nem oldható meg a kívánatos gyorsasággal, mert igen sokan és igen tekintélyes parlamenti egyének a házszabályok revíziójának előfeltételétől, a parlamenti reformot tekintik, hogy így egy esetleg erőszakos, vagy talán éppen hazafiatlan kormány kezébe letett nagyobb hatalom a parlament nagyobb függetlenségével ellensúlyozva legyen.

UJDONSAGOK.

A kath. Szabad Liceum.

Ma délelőtt ismét rendkívül érdekes matinéja lesz a Katholikus Szabad Liceumnak. A honvéhadapródiskola kitűnő hittanára, *Kozáry Gyula* fog ez alkalommal először szerepelni a nagyváradi nagy közönség előtt a boldogságról tartandó előadásával. Kozáryt a pécsi közönség mint kitűnő szónokot ismerte s ez a jó hír előzi meg fellépését, a mely iránt városszerte nagy az érdeklődés. Nem kevesebb érdeklődéssel várják a kis *Flora* Lucziának, dr. Plopu György táblabíró bájos leánykájának fellépését. Plopu Lucziát, a ki eddig szűk családi körben hallotta játszani előre is meg van győződve fellépésének teljes sikeréről. Két pompás szavalat fogja kiegészíteni a műsort: egyik dr. *Szolnok* Jenő törvénytudó jegyzőé, a másik pedig *Krasznay* Andoré, a szintársulat kitűnő komikusáé.

A matiné teljes műsora a következő:

1. A *boldogságról*. Előadja *Kozáry* Gyula.
2. Humoros szavalat, tartja *Krasznay* Andor.
3. *Szekely*: XI. ábránd. Zongorán előadja *Plopu* Lucia.
4. Komoly szavalat, tartja dr. *Szolnok* Jenő.

A matiné a főgimnázium disztermében, *pontban d. e. 11 órakor* kezdődik.

TAJÉKOZTATO.

Jan. 24. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Jan. 31. Szigligeti társaság matinéja.
Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárnapestélye.
Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

* A püspök elutazott. Dr. *Szmrecsányi* Pál váradi püspök, dr. *Szemethy* Géza titkára kíséretében tegnap Budapestre utazott.

* Törlés az ügyvédek sorából. A nagyváradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy *Olasz Akos* nagyváradi lakos ügyvédet, az ügyvédek névjegyzékéből saját kérelmére kitorlulta. *Olasznak* egykor keresett ügyvédi irodája volt Nagyváradon, de betegsége miatt kénytelen volt visszavonulni.

* *Szent Antal* perselyéből. Anynyi nemtelen gyanúsítás, gúny éri napról-napra a Szent Antal tiszteletét s ezzel összekapcsolt jótékonyaságot, de azért a hívek buzgótsága nem lankad, a Szent Antal kultusz nyomán áldás fakad és száz és ezer éhező keserű könnye szárad fel. A Szent Antal perselyekbe begyűlt adományokból igen sok szegénynek jut a mindennapi kenyér. A nagyváradi-olaszi plébánia által kezelt Szent Antal perselyben begyűlt adományok és azok hovatartozásáról összeállított számadás ékesen bizonyítja ezt. A számadás a következő:

Sz. Antal perselyének bevétele és kiadása 1903. évben: I. Bevétel. a) 1903. évi bevétel 2916 kor. 48 fill. b) 1902. évi maradvány 200 kor., összesen 3116 kor. 48 fill. II. Kiadás. a) 124,80 métermáza kenyérért kgrját 22 fillérrel számítva kiad: 2745 kor. 60 fill. b) Templomőrnek 12 hónapra, havonként 8 koronával számítva, kiad: 96 kor. c) házi szegények közt kiosztatott: 274 kor. 88 fill. Összesen: 3116 kor. 48 fillér. Tehát a bevétel a maradvánnyal együtt: 3116 kor. 48 fillér. Kiadás összesen: 3116 kor. 48 fillér, maradvány nincs. Nagyváradi-Olaszi, 1904. január 23-án. *Dencs* János esperes-plébános.

* *Öngyilkos* jegyző. Nagy szenczációt keltett Berettyó-Ujfaluiban *Takács* Sándor községi II-od jegyző öngyilkossága. Tudósítónk telefonjelentése szerint, a szerencsétlen ember családtagjai tegnap reggel elmentek a lakásáról, hogy egyik beteg leánykájukat meglátogassák. Ezt az alkalmat használta fel az önmagával meghasonlott ember, sötét száadéknak keresztülvitelére. Délelőtt 9 óra tájban felakasztotta magát. *Mire* észrevették, meg volt halva. A járás főszolgabírója amint értesült a szomorú esetről, hivatalos vizsgálatot rendelt el, azonban mindent a legnagyobb rendben találtak. Az öngyilkosság okát a családtagok sem sejtik.

* A *Szacsavay Imre* asztaltársaság összejövetele. A »Szacsavay Imre asztaltársaság« mélyen tisztelt tagjait tisztelettel kérem, hogy a mai szokott összejövetelünkön a »Kékmacska« vendéglőben teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Nagyváradi, 1904. január 23-án. Honfalu üdvözléssel: *Zboray* Gyula, társelnök.

* *Fraknoi* püspök a nemzeti muzeumi tanács tagja. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy *Berzeviczy* Albert vallás- és közokt. miniszter a magyar nemzeti muzeumi tanács tagjai sorába többek között káptalanunk kiváló tudósát, *Fraknoi* Vilmos arbei vál. püspököt és szt.-jobbii apátot, a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőjét nevezte ki.

* Alapítványi helyek a agg harczosoknak. Báró *Welden* Lajos tábornagy által azon egyének számára tett alapítványi helyek — kik mint katonák az 1848—49. évi olasz hadjáratban, vagy 1848. évben Bécs előtt meg-

sebesülés folytán keresetképtelenek lettek — tresedésbe jövének; felhívom mindazokat, akik ez alapítványra jogot tartanak, hogy folyamodványukat a nagyváradai cs. és kir. 37. hadkiegészítő kertleli Parancsnokságuál folyó évi február 15-ig nyújtsák be. A bélyegmentes kérvényhez csatolandók azok az okmányok, amelyek igazolják, hogy a megsérülés a nevezett alkalommal történt s hogy a keresetképtelenség ez által idéztetett elő. Az alapítványnak, mely nemzetiségre való tekintet nélkül adatik meg; három osztálya van: az I. napi 70, a II. napi 49 és a III. napi 35 fillér élethosszúval való élvezettel van egybekötve. Nagyvárad, 1904 január 18. *Darvassy Lajos* s. k. tanácsos.

* **Nagyvárad** mintára. A biharmegyei köz-kórház elmeógyógyintézete úgy építésében, mint berendezésében a legmodernebb közegészségügyi követelményeknek megfelel s dicséretére válik a tervező és építőjének: ifj. *Rimanóczy Kálmán* műépítésznek. Ezt az elismerést legújabbán egy idegen küldöttség fejezte ki. Tegnap itt járt Marmarosmegyéből *Szabó Sándor* alispán, *Bakó Imre* kir. főmérnök, államép. hivatali főnök és a megyei főorvos s megtekintették az új elmeógyógyintézetet. Az intézet igazgatója és ifj. *Rimanóczy Kálmán* műépítész kalauzolása mellett az össze sépületeket és helyiségeket megtekintették s a legelismertöbben nyilatkoztak a kiváló intézetről. Marmaros-Szigeten szintén építeni szándékoznak hasonló elmeógyógyintézetet. Látogatásuk eredménye az a megfizetendő felkérés, amelylyel ifj. *Rimanóczy Kálmán* műépítést megbízták, hogy a nagyváradinak megfelelő keretben készítsen tervet a sügéri elmeórházra. Az intézetet 300 beteg részére tervezik.

* **Kinevezések.** *Plósz Sándor* igazságügyi miniszter *Jesch László* nagyváradai kir. ítélőtáblai irodatisztet ugyanezen kir. ítélőtáblához segédhivatali igazgatóvá, *Szabó József* gyulai kir. törvényszéki irnokot pedig szintén a nagyváradai kir. ítélőtáblához irodatiszté nevezte ki.

* **Pestisben elpusztult tudós.** Az egész világot részvétellel eltöltő hírt hoz a táviró Szentpétervárról. Az ottani császári kísérleti laboratorium vezetője e hónap 16-án pestisben megbetegedett s 20-án már halott volt. Ertéketlen módon a testébe jutott a pestisbaczillus s ott elvégezte romboló munkáját.

* **Az iparos ifjak közgyűlése.** A nagyváradai ipartestület ifjúságának önképző egyeteme ma d. u. 4 órakor tartja meg e hó 17-ére hirdetett, de a tagok csekély száma miatt megemelt tartott évi *tisztújító közgyűlést* egyetemi helyiségében (Szent László-tér Kovács-ház), melyre az egyet tagjai ez uton és tisztelettel meghívatauk. *Az elnökség.*

* **Rákóczy emlékezete a kereskedelmi iskolában.** Az elmúlt évben az egész ország lelkes, szép ünnepek színhelye volt. A történelem lapjaira feljegyzett nemzeti küzdelmek egyik jelentős részletének, az utolsó fejedelem a nagy dicső emléktű II. Rákóczy Ferencz »Patria el Libertate» — zászlóbontásának két évszázados fordulóját ünnepeltük. Hatalmas részt vettek ki az ünneplésből az iskolák, hol első sorban van szükség a hazafias szellem ébrentartására. Nagyvárad két középiskolája már a múlt évben ünnepelt, míg a felső kereskedelmi tanintézet *ma vasárnap* délelőtt tartja meg Rákóczy ünnepélyét a kereskedelmi Csarnok dísztermében. B-lepő díj 50 fillér, melyet a segély egyet javára fordítanak. A szép ünnepség 1/2 11 órakor kezdődik s tartalmas műsora a következő:

1. A »Kereskedelmi Iskola« indulója, Váradi Aladártól. Előadja az ifjúsági zenekar.
2. Bujdosó Rákóczi. Szavalja Weisz Jenő, felső oszt. tan.

3. Kurucz dalok. Szerezte Váradi Aladár. Előadja az ifjúsági zenekar.

4. Weér Judit Rózsája. Lampérth Gézáttól. Szavalja Stern Miklós, felső oszt. tan.

5. A kuruczkor költészete. Irtá és felolvassa Steiner Edgár, felső oszt. tan.

6. Ocskai Lászlóról való ének. Szavalja Braun Béla, alsó oszt. tanuló.

7. Rodostói árnyak, Harsányi Kálmántól. Szavalja Váczy István, középső oszt. tan.

8. Rákóczi induló. Előadja az ifjúsági zenekar.

* **Öngyilkos malomigazgató.** A szombatira virradó hajnalon egy mulató, közismert fiatal ember dobta el az életét. *Kepes Odón* volt malomigazgató, a nagyváradai éjszakai élet ismert alakja mellet lőtte magát sógorának Pável-utcai lakásán. A család logott éjszaka után mámorosan tért haza s revolveréből magára lőtt. A lövés zajára felriadt háznép felkutatva a szobákat, *Steiner M. Albert*, *Kepes sógora* ott találta vértócsában az ágy előtt az életunt fiatal embert. A család logott orvosért küldött. Elsőnek *Dr. Gerő Sándor* érkezett a halálosan sérült fiatal emberhez. *Dr. Gerő* konstátálta, hogy a sérülés életveszélyes, mert a golyó a gyomrot surolta s a hashártyát is megsértette. Az esetről értesítették a rendőrséget is. Kápolnai rendőrbiztos sietett az öngyilkoshoz, a ki pár pillanatra visszanyerte eszméletét s tette okául csak annyit említett: Nem érdemes élni. A súlyosan sebesült fiatal ember még nem halt meg, de felgyógyulásához alig lehet remény.

* **Alarczos rablógyilkos.** Borsodmegye Emőd községében csütörtökön este 7 órakor *Gajer András* jómódu földművest a saját lakásán eddig még ismeretlen ember, a ki alarczosan tört be a gazda házába, lelőtte és azután 700 kor. készpénzt elrabolta. A gyilkosság elkövetésekor *Gajer* egyedül volt a házban feleségével, a ki a gyilkos szintén lelővéssel fenyegetett. Miskolczról *Fasti Antal* kir. alügyész ment ki a gyilkosság színhelyére. A község lakossága rendkívül meg van rémülve a példátlan vakmerőséggel végrehajtott gyilkosság miatt.

x **Kőczé a Royalban.** *Kőczé Antal*, a zseniális szülőhegedűművésznék betegsége miatt péntek estéről elmaradt hangversenye holnap hétfőn este tartatik meg a Royal-kávéházban.

x Tisztelettel hívjuk fel lapunk olvasóinak szives figyelmét **Sz. KOCSIS JÁNOS** katonai, egyenruházati, férfi-szabó cég lapunk mai számában közölt hirdetésére. 606.

x **Igen czélszerű.** a vevőközönség előnyeit szolgáló újítás a *Spitzer Testvérek* cégnek, hogy hazai vászon gyárak legjobb produktumait összpontosította dívatáruházában, hol csak megbízható jó áruk kerülnek forgalomba, olcsó gyári árak mellett. Mai számunkban közzétett hirdetésére tisztelt olvasóink figyelmét felhívjuk annyival is inkább, mert e céget szolid és megbízhatónak ismerjük. 608.

IRODALOM.

Láttam feselni . . .

Láttam feselni rózsabimbót,
Ringatva kelyhén harmatot,
Csevegni tarka réten által
Hallottam kristály patakot;

Gerlét nevetni hives erdőn,
A mig virágot szedtem én;
S hányszor merengtem kedvteléssel
Csalogány büvös énekén.

De harmatot hiába ringat
A rózsá kelyhe, nem mulat,
Mióta látnom adta sorsom
Felém ragyogni arczodat.

Es nem neve'sz vajjon üdében,
Mint hives erdőn gerlicze?
S cseveg-e nálad édesebben
Kristály patak futó vize?

A csalogány dalán sem örvend
Lelkem, mióta hallhatom
Fülembe csengni lágy zenéjét
Szavadnak, édes angyalom.

Popily János.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Vasárnap: A vándorlegény.

Vándorlegény.

A gomba módra termő operettek egymás után kergetőznek a fővárosi színpadokról a vidéki színpadokhoz át, — a lontárba. A reklám trombita harsogása hirdeti érkezésüket s e mesterségesen csinált lármánál rendszeresen sokkal kisebbet ver fel a siker. Izléstelen ötlet nélküli komédiák ezek az újszülött dalosjátékok. Fakó, szintelen melódiák, minden eredetiség nélkül valóak, három hosszú felvonáson át ismételődnek több, kevesebb burleszk jelenéssel tarkítva. Csak az a fő, hogy értelmetlen, össze-vissza és fonák legyen minden és kész az operett. No jó.

Láttunk már sok szemetesen szedett, angol, francia komédiát, de valami ingere mindeniknek volt, hanem legújabbán a bécsi osztrák import, no ez aztán tul tesz üresség, izléstelenség dolgában valamennyin.

Meggyőzött erről már a »Tavas« című zöldség is s még inkább meggyőz a tegnapi bemutatott »Vándorlegény« című émelegős valczerekből épített, uaos-untalan elcsépelet komédiás romantikától irt operett.

A reklám azt hirdeti, hogy Bécsben 100, mond száz előadást ért. Hát még Pesten?! . . . No ez dicséret a bécsiek gyomrára.

Hogy pedig meg ne vádoljanak felületlen rozszakarattal, premierről lévén szó, megpróbálom elmondani azt az értelmetlen egyveleget, amit a gyöngébbek a darab meséjének állítanak.

A vándorlegény, a ki, mert ellopták irásait, nagyapja papírjaival száztíz éves hadastyánként egy vándorló trupphoz szegődik, a hol viszontlátja szerelmesét, a ki ott, mint vad leány szerepel. A herczeg kissé csélecsap ember lévén, mint majdaem minden férfi, a leányok után veti magát, ám az okos herczegnő úgy fog ki rajta, hogy minden leányt, kibe férje szerelmes, azonnal jó hozományyal férjhez ad. Így akarja kigyógyítani betegségéből férjét.

Legutolsó, ki iránt szive tüzet fogott a herczegnek, *Oculi* s hogy elejét vegye a folytatásnak a herczegnő férjhez akarja adni a leányt *Bonifác* (Dési) kertészhez. A leány azonban ellenszegül, mert gyűlöli a fiut s kész inkább a száztíz éves aggastyánhoz menni, mint *Bonifác*hoz. A végén persze kistül, hogy az öreg nem az, a kinek kiadta magát, hanem régi ideálja: *Straubinger*. A leány persze boldog lesz s a herczeg a lefőzés után kigyógyul bajából s abba hagyja a szoknya utáni futkosást.

A darab szereplői közül szép sikere volt tegnapi *Parlagi Kornéliának*, aki első felvonásbeli stakkatójával elragadta a közönséget. Hang-

jának ily bájos hajlékonyságát még nem is ismertük. Jó volt Horváth mint vándorlegény s gyönyörűen énekelt, — mint mindig. *Ruzsinszky* Ilona, *Békffy* egy-két gixerét leszámítva egy-egy valczert szépen énekelt. Végül nem hagyhatjuk említés nélkül *Décsi* kacagató burlex karikatúráit. — os.

A mai előadások. A Szigligeti-színházban ma két előadás lesz, délután 3 órákor félhét óráig mellett szinre kerül a *Bob herczeg* operett, melynek czimszerepét ezuttal B. Koppán Margit játssza, Anniét pedig Haller Irma.

Vándorlegény másodsor. Tegnap este oly nagy sikert aratott Eysler operettjét a *Vándorlegényt* ismétlik ma meg a Szigligeti-színházban a tegnapi szereposztásban. E gyönyörű zenéjű operett hétfőn kerül szinre harmadszor.

Frizzó világhírű átváltozó művész kedden január hó 26-án kezdi meg a váradi színházban vendégszereplését. Ezen előadás páros bérletszűnetben, rendes helyárak mellett tartatik meg.

Jegyek már hétfőn d. u. 3 órától lesznek előre válthatók a keddi előadásra. Ugyanakkor válthatják ki a bérlek is bérleti helyeik jegyeit.

Csütörtökön jan. 28-án délután 3 órákor. ifjúsági előadás lesz, szinre kerül, bevezető magyarázattal »Bánk-bán« Katona drámája. A jövő hét teljes műsorát a Frizzó esték töltik be.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 115. Bérletszám 112. (páros.)

Ma, vasárnap 1904. január 24-én:

Délután 3 órákor fél helyárakkal:

Bob herczeg.

Operette.

Este 7^{1/2} órákor rendes helyárakkal:

Vándorlegény.

Operette.

HELYÁRAK: Nagypáholy 14 korona. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Körzék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Kiszati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órákor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órákor, vége 10 órákor.

Holnap, hétfőn január 25-én

Vándorlegény.

Operette.

EGYESÜLETEK.

A Katholikus Kör közgyűlése.

A nagyváradi katolikus kör f. évi *március* 31-én délelőtt 11 órákor fogja évi rendes s ezuttal *tisztújító közgyűlést* megtartani, melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk. A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Az 1903-ik évről szóló titkári jelentés.

2. A megvizsgált 1903. évi számadás

jóváhagyása s a pénztárnoknak adandó fölmérvény tárgyában határozathozatal.

3. Az 1904. évi költségelirányzat megállapítása.

4. Az elnökök, alelnökök, titkár, valamint az igazgató-választmány tagjainak az 1904-5. évekre megválasztása.

Nagyvárad, 1904 január 23.

A nagyváradi kath. kör ig. választmánya.

Felolvasás a Jogászegyletben. Rendkívül nagy érdeklődés mellett folytatta ma felolvasását a nagyváradi Jogászegyletben Dr. Persz Adolf, a nagyváradi jogakadémia nagytudású kiváló tagja. A nagy jogászi elmével megírt szellemes előadásban a felolvasó széles jogi apparátussal bizonyította, hogy a végretörvény 162-ik §-a mennyire nem állhatja meg a kritikát és e § hiányaira egy gyakorlati esetből kifolyólag nagyon találóan mutatott rá. A tartalmas, a vonatkozó jogi irodalom és joggyakorlat alapos és bő ismeretét felölelő vonzó előadást a szépszámú hallgatóság lelkesen megélemezte, s a tudós felolvasónak az egyet köszönetet is mondott.

MULATSAG.

Farsangi Naptár.

Január 24. Reformátusbál a Fekete Sasban.
Január 24. A P. Szőlősi Olvasókör. táncmulatsága a Jéppinczében.
Január 30. Kiskereskedők táncszertélye a Kereskedelmi csarnokban.
Február 6. Helyőrségi bál.
Február 7. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.
Február 10. Kath. Kör. bálja.

A Bary-kolon záróestélye. Akár előre megírhattuk volna. Hogyan is lehetne másképpen? A »Zöldfa-szálloda« nagyterme vidám csevegéstől, édes leánykaczagástól, dallamos áriáktól hangos. Hallgatom az elardalító, elringató zsongást, mely betölti a ragyogó táncszertert. Kaczagó, vidámszavu, üde arcu leánykák, délczag léptű fiuk sétálnak, lejtének el mellettem. S én önkéntelen a multba tévedek képzeletem szárnyán, s elmereng azokon a boldog időkön, mikor még én is ily délczag léptű, csevegő, bohó fiu voltam. *Bary* Józsefné önagsága igazán kellemes örömet szerzett az estélyen megjelent leánykának, kik bizonyára sokáig fognak visszaemlékezni rá édesen... boldogan...

Jelen voltak:

Leányok: Bary Olga, Géczy Ella, Kelepecz Jolán, Nagy Ilona, Ragány Juliska, Sebessy nővérek, Schmidt Helén, Mayor Miczike, Wallner Erzsike, Brányi nővérek, Ferdényi Ilonka, Hollóssy Magda, Peiser Sári, Rozslay nővérek, Molnár Laura, Fényes Ilonka, Hegedüs nővérek, Imrik Bella, Kacziány Ilonka, Nadányi nővérek, Pékánovits Margit, Lacsny Irén, Szentlélek Jolán, Tölczel Ilonka, Kovács Margit, Kutka Bella, Jablonszky nővérek.

Asszonyok: Bary Józsefné, Géczy Gézné, öz. Kelepeczné, öz. Nagy Gyulané, Ragány Jánosné, Sebessy Béláné, Schmidt Pálné, Mayor Miklósné, Wallner Ödönné, Ferdényi Olivérné, öz. Brányi Gézné, Hollóssy Jenőné, Peiser Károlyné, Rozslay Béláné, Meluch Jánosné, Fényes Endréné, Hegedüs Gézné, Bodnár Jánosné, Imrik Péterné, Molnár Lajosné, Kaczián Károlyné, Nadányi Jenőné, Pékánovits főmérnök, Moes Károlyné, Szentlélek Lászlóné Butyka Lajosné, Patzko Aladárné, Tölczel Lajosné, Kovács Jenőné, öz. Kutka Gézné, Sebessy Lajosné, Sebessy Ilona, Jablonszky Emilné.

Notabilitások: Bary József táblabíró, Géczy Géza főmérnök, Ragány János városi főszámvévő, Sebessy Béla főmérnök, Schmidt Pál ezredes, Major Miklós alezredes, Wallner Ödön m. főgyász, Peiser Károly főmérnök, Hegedüs Géza főpénztáros, Moes Károly bankigazgató, Szentlélek László tszéki bíró, Nagy Márton

főszolgabíró, Butyka Lajos állomásfőnök, Kovács Jenő járásbíró, dr. Gyöngyössi István m. t. ügyész, Mayer László orvos, dr. Halász Lajos szerkesztő stb.

Az estély igen fényesen sikerült. Jökedy uralkodott hajnalig. Az első négyest 40 pár táncolta. Az impozáns siker Kovács Tivadar balletmestert illeti, kit a közönség zajos elismerésével tüntetett ki. — A zenét Bura Károly jóhírű bandája szolgáltatta. (—ty.)

A Katholikus bál ígértezik a farsang legjobb, legkedélyesebb multságának; a fáradhatatlan rendezőség már most, hetekkel a bál előtt mindent elkövet a legszebb siker érdekében. Sikerült megegyezésre jutni a zene dolgában; a Katholikus Bál az előző évek hagyományait követve, most is kétféle zenekart szerződttetett. A kőztánczokra és a négyesekre sikerült a 37. *gyalogezred* kitűnő zenekarát megszerezni, a csárdást pedig a legjobb nagyváradi cigánybanda, a *Bura* testvéreké fogja huzni. A meghívókat legközelebb szétküldik.

Igazságszolgáltatás.

Rálőtt a hitvesére.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Somogyi György nagybajomi gazda hitlenségén érte a feleségét, Pataky Juliannát s rövid szóváltás után kiadta az utját. Az asszony el is ment s pár nap mulva eljött az apjával a holmijáért. Az ember csak nézte a burzolkodást, míg egy régi almáriumot is szekérré akart tétetni az asszony.

— Nem volt az a tied soha — szólott az asszonyra *Somogyi* György.

— Nem-é? Hát kié? — vágott vissza az asszony.

— Kié? ... s szörnyű indulatos káromkodásba tört ki az ember s a falon függő revolvert lekapva, az asszonyra lőtt. A golyó az orrát és az arczsontját horzsolta az asszonynak s 14 nap alatt gyógyult meg a sérülése.

Ez a története annak a bűnpörnek, melyben tegnap az esküdtbiróság ítéltkezett. Millye Gyula elnöke alatt. A védelmet Krippka Henrik, a vádhatóságot pedig Gáthy Bálint kir. ügyész képviselte.

Az esküdték súlyos testi sértés vétségében mondották ki bűnösnek *Somogyi* Györgyöt s a bíróság e verdikt alapján 8 havi börtönnel büntette.

TAVIRATOK.

Hirek a Vatikánból.

Róma, január 23. (Saj. tud. táv.) X Pius pápa hír szerint kiegészíteni szándékozik a hitszónoki konsistoriumot.

Róma, január 23. (Saj. tud. táv.) X Pius pápa új körlevelen dolgozik, melyben hír szerint világpolitikai nyilatkozatot fog tenni.

Tisza új politikája.

Budapest, jan. 23. (Saj. tud. táv.) *Tisza* István gróf a szombatra tervezett bécsi utját a jövő hét keddjére halasztotta. Politikai körökben ez uttól a miniszterelnök politikájának változását várják. A szabadelvű pártban közbeszéd tárgya, hogy a mostani parlamenttel nem lehet tisztázni a bonyodalmat s ezért kénytelen a kormány az aktív küzdelmet megkezdeni az obstrukció ellen.

Tisza István gróf terve állítólag, a házszabály revízió s a választási reformok után a Ház feloszlata s új választás a parlament ujjaalakítása.

Czobor Béla halála.

Budapest, jan. 23. (Saját tud. táv.) Mint egy szükszavú, késő éjszakai távirat jelenti, Czobor Béla egyetemi tanár meghalt. Az elhunyt kedves embere volt Ipolyi Arnold volt nagyváradi püspöknek, s kiváló történettudósnak.

Interpellációk.

Budapest, jan. 23. (Saj. tud. táv.) A képviselőház mai ülésének végén Zichy Aladár gróf a gyülekezési rendelet tárgyában interpellált. Tisza István hosszasan reflektálva az interpellációkra kifejtette, hogy a rendelet nem a nép gyülekezési jogának korlátozására irányul, hanem csak a közbiztonság és közrend megóvását célozza. Okolicsányi lényegtelen interpellációja után az ülés véget ért.

Lengyel Zoltán megróvása.

Budapest, jan. 23. (Saj. tud. táv.) Lengyel Zoltán megróvását a Budapesti Közlöny legközelebbi száma hivatalos formában közre adja.

Megezáfolt főhercegi regény.

Bécs, január 23. (Saj. tudós. táv.) Ferdinánd Károly főherceg házassági hírét a leghatározottabb formában megezáfoltják a bécsi hivatalos lapok. Kijelentik, hogy a királynak az egész regényről tudomása sincs.

Püspökválasztás a Balkánon.

Konstantinápoly, január 22. Néhány nap múlva megválasztják az üzbübi gör. kel. püspököt. Biztosan szerbet választanak meg valószínűleg az Athosz-hegyi kolostori Vicencius. (M. T. I.)

Letartóztatott keresztények.

Konstantinápoly, január 22. A pernai kajmakam 12 község keresztény előjáróját letartóztatta, mert a községek lakói az új marhadó fizetését megtagadták. A montenegrói kormány megkérte a portát, hogy helyi ügyvivői útján az adók beszedését függesztesse fel, vagy legalább halasztassa el, mert különben a határvidékek zavargásaitól lehet tartani. (M. T. I.)

Az új trienti hercegérsek.

Bécs január 22. A Wiener Zeitung jelenti: Ő felsége dr. Endrici Celestint, a trienti püspök theologiai iskola tanárát trienti hercegérsekké nevezte ki.

Japan és Oroszország.

London, január 23. Niucsvangból táviratozzák, hogy vatezer főnyi orosz sereg vonult végig a városon zászlók alatt. Az orosz kereskedők fellebogózták házaikat és kényszerítették a kínai kereskedőket, hogy tüzzenek ki lobogót. A britt hatóságok téllenül nézték a dolgokat, jóllehet Niucsvang szerződés értelmében szabad kikötő.

London, január 23. A Central Newsnak táviratozza pekingi tudósítója: Ma délben ér-

keztem vissza Port-Arturból. A városban lázasan készülnek a háborúra. Port-Arthur bevehetetlennek látszik; kikötője előtt 5 hadihajó horgonyoz, az erődítményeken 27000 főnyi sereg áll készen. A kikötő védelmön éjjel-nappal dolgoznak, mintha már holnapra várják a háboru kitörését. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

A magántisztviselők fogyasztási szövetkezete ma délelőtt 11 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését Beöthy László dr. főispán ur elnökle mellett a vármegyeház kistermében. A szövetkezet tagjai felkéretnek, hogy ezen közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek, mert ott a szövetkezeti tagok fontos érdekei kerülnek szónyegre.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. jan. 23-án.

Magyar aranyjáradék 4%	119.-
Magyar koronajáradék	99.10
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	91.30
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	98.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.50
Italméresi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	209.
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	162.50
Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék papirban	100.70
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák államsorsjegyek	100.50
Osztrák magyar bank részvény	155.-
Osztrák magyar bank részvény	770.75
Magyar hitelbankrészvény	676.
Osztrák hitelintézet részvény	675.-
Párisi vista	19.08
20 frankos arany (Napoleon'dor)	117.05
Németbirodalmi márka	239.67
Londoni vista	95.27
20 márkás arany	23.43

Dr. VUCSKICS GYULA.

500 forintot

fizetek annak, a ki Bartilla fogvizének használata mellett, üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap vagy a szája bűzlik. (Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A. örökössei (E. Winkler) Wien, 19. 1. Sommergasse 1. Kapható Nagyváradon Vadász Albert drogueriájában Fő-utca, Nyiry György, Molnár Lajos urak gyógyszerárában. Berettyó-Ujjaluban: Trajanovits Antal gyógyszerárában. Kérjünk határozottan mindenütt Bartilla-féle fogvizet. (Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak.) Oly helyekre, hol nem kapható bérmentve küldök 7 üveget 2 forint 60 krért. 453

Belépési felhívás!

A »Nagyvárad Hitelbank takaré- és segélyszövetkezet« II-ik évtársulatába.

Belépni kívánók ezen szándékukat a »Nagyvárad Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-utca 10. sz.) bejelenthetik. Befizetési hely ugyanott.

Minden egyes üzletrész 20 fillér — beiratási díj üzletrészenként, egy- és mindenkorra — 10 fillér.

A szövetkezet célja a tagokat a tőkegyűjtésre serkenteni és a hitelt igénybevevő tagoknak olcsó kamattal — jótálló nélkül — hitelt nyújtani.

Befizetés mindennap — egész napon át, vasár- és ünnepnapokon d. e 9—10 óráig eszközölhető a »Nagyvárad Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-u. 10. sz.)

Nagyvárad, 1903 decz. hó 1.

Nagyvárad Hitelbank
takaré- és segélyszövetkezet
igazgatósága.

Pártoljuk a hazai ipart!

Hazai vászongyárak raktára

Nagyváradon, **Spitzer Testvérek czégnél** Zöldfa-utca.

A hazai vászon raktár rövid fennállása óta, már is kivirta a nagy vevőközönség rokonszenvét, mert csak kitűnő jó és teljesen megbízható tartósságu áru jön forgalomba

olcsó szabott gyári árak mellett.

Ezáltal a túlfizetés teljesen ki van zárva, mert az árak előre megállapított árjegyzék szerintiek.

Árjegyzék kivonat:

Rózsahgyi vászon bármely fehéreműre jó	5.- frt.
Késmárki > női férfi fehéreműre kitűnő	6.- >
Uj-patyolat > különösen ágyműre jó	7.50 >
Ilka > legfinomabb fehéreműre	8.- >
Siffon 21. számú minden fehéreműre jó	6.60 >
> CF. > párna és paplanlepedőre kitűnő	7.20 >
> O. > férfi ingekre legkitűnőbb	8.70 >
Kroazé négy nyüstös férfi lábravalóra páratlan jó	7.30 >
Szafin utólerhellen jó tartósságu lábravalóra	11.50 >
Vágyolyai vászon alsó lepedőre erős szálu	6.- >
Uj-patyolat paplanlepedőre kitűnő jó	7.20 >

Asztalneműek kizárólag késmárki legjobb készítmények.

6 szem. asztalteríték fehér tiszta len legjobb	4, 5, 6 frt.
6 > > szines tiszta len	3, 4, 5 >
12 drb. finom asztalkendő fehér tiszta len	4, 5, 6 >
12 > törülköző fehér kitűnő jó minőségű	4, 5, 6 >

Tányérlők, portórlők, szakajtó-ruhák, derékalj, paplan és matrác.

Kész fehéreműek ugyancsak hazai legjobb vásznakból gondosan jól elkészítve gyári árjegyzék szerinti árak mellett. 608.

Az intézet fennállása óta kifizetett lejárt üzletrészekért többmint két millió kor., nyeremény-osztalékért 156.586 kor.

Belépési felhívás.

a „Polgári takaré- és segély-
szövetkezet“

9-ik évtársulatába.

A „Polgári takaré- és segély-
szövetkezet“ 1904. január 1-én új év-
zárlatot nyit, mely 156 héten át,
vagyis 1906. év végéig tart. — Min-
denki tetszés szerinti számban jegyez-
het üzletrészeket s minden üzletrész
után hetenként 20 fillér (10 kr.) fize-
tendő. A három év eitelte után az
évtársulat feloszlik s az összes jöve-
delem a résztvevők között felosztatik
és mindenki megkapja a befizetett tő-
két a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékos-
ságot előmozdítani és önségélyt nyuj-
tani, a menyiben minden tag heti be-
tételi által önmagának tőkét gyűjt,
mely a heti részletekben való befize-
tések dacára is a takarékpénztári ka-
matozásnál magasabb nyereményosztá-
lékot hoz és mert minden tag az általa
befizetett összeg $\frac{1}{5}$ részét 6%-os ka-
matláb mellett minden előleges beje-
lentés nélkül felveheti.

Vidéki tagok a heli fizetéseket
postai cheque-lapok útján teljesíthetik.
A szövetkezetbe való belépés al-
kalmával üzletrészenként 10 fillér (5
kr.) beiratási díj fizetendő s egy heli
részlet lefizetése után már mindenki
megkapja saját nevére irt köny-
vecskáját.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt
tagjait valamint mindazokat, kik az
1904. január 4-től kezdődő 9-ik cik-
lusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük,
hogy felvétel iránt intézeti üzlet-
helyiségünkben (Kossuth Lajos-utca
4. sz.) mielőbb jelentkezni szives-
kedjenek. embe
Nagyvárad, 1903 november hó.

A »Polgári takaré- és segély-szövetkezet«
igazgatósága. 495.

A 9-ik évtársulat befizetési napjai:
hétfő délután 3—5-ig.
csütörtök délután 3—5-ig

A szövetkezetnek ez idő szerint 2000 tagja
van, több mint 35.000 üzletrészszel.

Az üzletrészek befizetett értéke ez idő szerint a fél millió koronát felülmúlja.

A hivatalos cs. kir. „Wiener-Zeitung“

277. számában 775. oldalon méltó módon fog-
lalkozik Wilhelm Ferencz, gyógyszerész cs. és kir.
udv. szállító Wilhelm-féle antiarthritikus és anti-
reumatikus vértisztítóteájának gyógyhatásával:

Több irányban tett tapasztalat alap-
ján az antiarthritikus és antireumatikus
vértisztító teát reumatikus és eszozos bán-
talmaknál kitűnő eszköznek ajánljuk.
Különleges hatása a test egész vértartal-
mán, valamint az idegrendszeren nyilván-
ul, a mennyiben a vér sűrűsödését meg-
szünteti, az altestben a szénsavtartalmu
venerikus vért megtisztítja, a nyálka- és
epekölerakodásokat eltávolítja, valamint a
székrekedéseket, melyek mindannyian elő-
idézhetik a nevezett betegségeket, meg-
szünteti.

Ennek a teának még huzamosabb időn
keresztül való használata sem nehezíti
az emésztést, sőt ellenkezőleg erősíti.

Különösen ajánlatos ennek a teának
használata tavasszal valamint zordabb és
hidegebb időjárásban, a mikor a nevezett
bajok föllépni szoktak és nagyon megvi-
selik a betegeket.

Hogy megóvjuk magunkat hamis után-
zatoktól, melyek a jó eredményt maguk
után nem vonják, ezt a teát egyenesen
Wilhelm Ferencz, gyógyszerész, cs.
kir. udvari szállítótól Neunkirchen (Bécs
melletti) raktárából vagy ennek fiókjaiból
kell beszerezni.

Dr. Raudnitz.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS.COMP
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házszer, a mely már több
mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül al-
kalmaztatik köszvényél, csúznál és meghúléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevése-
laskor óvatossak legyünk és csakis
eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“
védjeggyel és a „Richter“ czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban
a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József, gyógyszerésznél
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Hirdetmény.

A „Nagyvárad Hitebank Részvény- társaság“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad
betéteket könyvecskékre és folyó számlára:
6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os**
kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítól
váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyujt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre
előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

Az igazgatóság.

225

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér, a „Sas“ kávéház
mellett

Nagy raktár valódi **szövetekből**, melyekből **jutányos**
angol, francia és honi **árakért** a legszebb,
a legelegánsabb angol és francia szabás szerinti **uri ruhákkal** szolgálhatok.
Egyben van szerencsém tudatni a tartalékos tiszt urakkal, hogy a kö-
zös hadseregbeli egyenruhákat a legjutányosabb árakért alakítom át honvéd-
egyenruhának.

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó.

606.

Az előre haladt idény miatt

kiváló női divat-, pipere- és blous-ujdonságok ugy-
minőségű szintén

izléses és finom gyermek-ruhák

teljesen leszállított árban

414.

adatnak el

Mezey Sándor női divat- és gyermek-ruha-
raktárában
Nagyvárad, Szent László-tér.

A farsangi idényre

urak részére

frakk-ingek, keztyük, czilinderek, angol kalapok

s mindennemű pipere-czikkek

legjobb minőségben a lehető legméltányosabb árakon kapható

Mezey Sándor angol- és francia uri divat
raktárában
Nagyvárad, Szent László-tér.